

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Foltase a JUDr. Faisala Husseiniho v právní věci žalobce **M. A.**, zastoupeného Mgr. Bc. Martinem Kůsem, advokátem se sídlem Praha 1, Kaprova 42/14, proti žalovanému **Ministerstvu zemědělství**, se sídlem Praha 1, Těšnov 65/17, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 5. 2025, č. j. 3 A 39/2024 - 76,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 4. 2024, č. j. MZE-22111/2024-14142, zamítl odvolání žalobce a potvrdil čtyři rozhodnutí Státního zemědělského intervenčního fondu (dále jen „SZIF“) ze dne 15. 11. 2023, č. j. SZIF/2023/0692768, ze dne 16. 11. 2023, č. j. SZIF/2023/0693940, ze dne 16. 11. 2023, č. j. SZIF/2023/0693937, a ze dne 9. 1. 2024, č. j. SZIF/2024/0024577, ve věci žádostí žalobce o zemědělské podpory pro rok 2022. Rozhodnutím ze dne 15. 11. 2023 SZIF zamítl žádost o poskytnutí přechodných vnitrostátních podpor, konkrétně platby na zemědělskou půdu o celkové výměře 155,27 ha a platby na přežvýkavce na 47,65 velkých dobytčích jednotek, rozhodnutím ze dne 16. 11. 2023 SZIF zamítl žádost o Podporu na chov telete masného typu na 42 ks telat, tj. 16,80 velkých dobytčích jednotek, rozhodnutím ze dne 16. 11. 2023 SZIF zamítl žádost o Platbu pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní

prostředí a posleďně uvedeným rozhodnutím ze dne 9. 1. 2024 byla zamítnuta žádost žalobce o Podporu na produkci bílkovinných plodin na celkovou výměru zemědělské půdy o výměře 3,30 ha.

[2] Žádosti byly zamítnuty podle čl. 75 nařízení Komise (EU) č. 809/2014, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o integrovaný administrativní a kontrolní systém, opatření pro rozvoj venkova a podmíněnost (dále jen „prováděcí nařízení“). Podle čl. 75 prováděcího nařízení platí, že *v případech úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu, závažného nebo trvalého charakteru se příjemce kromě sankce uložené a vypočtené v souladu s čl. 40 nařízení v přenesené pravomoci (EU) č. 640/2014 vyloučí ze všech plateb uvedených v čl. 92 nařízení (EU) č. 1306/2013 pro následující kalendářní rok*. SZIF zamítl žádost žalobce o dotace pro předchozí kalendářní rok 2021 z důvodu úmyslného porušení podmínek podmíněnosti, a proto aplikoval čl. 75 prováděcího nařízení a zamítl též žádosti o dotace pro rok 2022. Žádost o dotace pro rok 2021 (konkrétně se jednalo o žádost o *Jednotnou platbu na plochu za zemědělskou půdu pro rok 2021*) byla zamítnuta rozhodnutím SZIF ze dne 9. 12. 2021, č. j. SZIF/2021/0742486 (dále jen „rozhodnutí SAPS 2021“), z důvodu porušení podmínek podmíněnosti podle nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor (dále jen „nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti“). Konkrétně byly porušeny podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu DZES 1a (Ochranné nehojené pásy o šíři 3 m), podmínky dobrého zemědělského a environmentálního stavu DZES 3a (Zacházení se závadnými látkami při ochraně vod), a povinného požadavku na hospodaření PPH 1/6 (Udržování nehojených pásů v šířce 3 m od břehové čáry útvaru povrchových vod). Rozhodnutí SAPS 2021 bylo potvrzeno v rámci odvolacího řízení a následně bylo aprobevováno také rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 21. 10. 2024, č. j. 5 A 18/2023 - 53.

[3] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce u Městského soudu v Praze žalobou; ten ji rozsudkem specifikovaným v záhlaví zamítl.

[4] Úvodem městský soud předeslal, že v obdobných věcech téhož žalobce již rozhodoval. Ve výše citovaném rozsudku č. j. 5 A 18/2023 - 53 se ztotožnil se správními orgány, že žalobce úmyslně porušil podmínky dotace v roce 2021. V rozsudku ze dne 2. 12. 2024, č. j. 17 A 2/2024 - 39, pak zamítl žalobu proti rozhodnutí žalovaného ve věci žádosti žalobce o jednotnou platbu na plochu pro rok 2022, kterou SZIF zamítl podle čl. 75 prováděcího nařízení pro úmyslné porušení podmínek v roce 2021.

[5] Žalobce namítal, že bylo porušeno jeho právo na spravedlivý proces, neboť nebyl vyrozuměn o spojení čtyř řízení o odvolání do řízení jediného. Městský soud přisvědčil žalobci, že o spojení řízení nebyl zpraven, nicméně neshledal, že by v důsledku postupu žalovaného vznikla žalobci jakákoliv újma. Ostatně, ani sám žalobce proti samotnému spojení řízení nebrojil, ohrazoval se pouze proti tomu, že o něm nebyl náležitě vyrozuměn.

[6] Pokud jde o odkaz žalobce na čl. 40 nařízení Komise č. 640/2014 a čl. 99 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1306/2013, z nichž žalobce dovozoval, že *úmyslný nesoulad* je zpravidla sankcionován pouze krácením platby, a to pouze v roce,

pokračování

v němž je podpora žádána, městský soud uvedl, že žalobce zcela pominul že dle čl. 75 prováděcího nařízení v případě shledání úmyslného nesouladu *mimořádného rozsahu* v daném kalendářním roce nemohou správní orgány postupovat jinak, než žalobce zcela vyloučit ze všech plateb uvedených v čl. 92 nařízení č. 1306/2013 i v následujícím kalendářním roce.

[7] K namítanému neprokázání úmyslné formy zavinění městský soud uvedl, že touto problematikou se zabýval již v rozsudku č. j. 5 A 18/2023 - 53 a v podrobnostech na jeho odůvodnění odkázal.

[8] Městský soud dále nepřisvědčil názoru žalobce, že krácení dotace za rok 2021 neodůvodňuje závěr o „*mimořádnosti rozsahu*“ nesouladu. Uvedl, že porušení podmínek podmíněnosti v roce 2021 bylo úmyslné a dosahovalo *mimořádného rozsahu* se zásadním dopadem na ochranu životního prostředí, ochranu vodních toků, údolních niv a břehových porostů a ochranu povrchových a podzemních vod, které odůvodňuje postup podle čl. 75 prováděcího nařízení. Městský soud přisvědčil žalobci, že pojem „*mimořádný rozsah*“ je neurčitým právním pojem, nicméně z dikce čl. 75 prováděcího nařízení je zřejmý jeho smysl; musí se jednat o natolik závažné porušení podmínek, které bez dalšího vede ke ztrátě dotace nejen v daném kalendářním roce, ale i v roce následujícím. Žalovaný pojem „*mimořádný rozsah*“ v žalovaném rozhodnutí aplikoval a popsal konkrétní skutkové okolnosti, které ho vedly k závěru o jeho naplnění. Žalobce se dopustil trojího úmyslného porušení podmínek podmíněnosti; přitom každé z těchto porušení bylo v souladu s nařízením vlády pro pravidla podmíněnosti vyhodnoceno v nejvyšších možných stupních příslušných kritérií (dle § 3 odst. 4). Městský soud proto uzavřel, že se jednalo o *velké* (závažné, mimořádné) porušení. Připomněl, že nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti rozlišuje mezi *malým*, *středním* a *velkým* porušením (§ 3 tohoto nařízení); jiné stupně nařízení nevymezuje. Žalobce se v každém jednotlivém případě dopustil *velkého* porušení. Právě (i) počet porušení a (ii) jejich hodnocení stupněm „*velké*“ vedlo žalovaného k zamítnutí žádosti dle § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti a tudíž k naplnění čl. 75 prováděcího nařízení.

[9] Městský soud se neztotožnil ani s námitkou, že v projednávané věci došlo k nepřipustnému dvojímu penalizování, ani s tvrzením, že správní orgány nepřihlédly k polehčujícím okolnostem a že uložený následek má pro žalobce likvidační charakter. Tyto námitky odmítl ze shodných důvodů, jaké uvedl již ve svém rozsudku č. j. 17 A 2/2024 - 39, na jehož odůvodnění odkázal. Městský soud zdůraznil, že na poskytnutí dotace nevzniká právní nárok a její přiznání je podmíněno splněním podmínek stanovených zákonem a prováděcími předpisy. V projednávané věci měl městský soud za jednoznačně prokázané, že se žalobce v roce 2021 dopustil *úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu* ve smyslu čl. 75 prováděcího nařízení, v jehož důsledku byly správní orgány *povinny* zamítnout rovněž jeho žádosti o podporu pro rok 2022. V řízení o žádostech o jednotnou platbu na plochu se neuplatní principy správního trestání, neboť zamítnutím žádosti správní orgány nezasahují do majetkové sféry žalobce, nýbrž pouze rozhodují o (ne)poskytnutí veřejné podpory ze státních (respektive unijních) prostředků. Neposkytnutí dotace tak nemá povahu sankce.

[10] Proti rozsudku městského soudu podává žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

[11] Stěžovatel i v kasační stížnosti namítá procesní pochybení při spojení odvolacích správních řízení. Argumentuje tím, že jakkoli postačí usnesení o spojení věcí poznamenat do spisu, má účastník právo se s ním seznámit, a to postupem dle § 36 odst. 3 správního řádu. Městský soud tak nesprávně aproboval postup žalovaného, který znemožnil stěžovateli adekvátně procesně reagovat a brojit proti jeho postupu.

[12] Dále stěžovatel namítá nesprávnou aplikaci § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Dané ustanovení je dle stěžovatele v přímém rozporu s čl. 75 prováděcího nařízení, neboť rozšiřuje okruh případů, kterým není možné přiznat nárok na dotaci v následujícím roce. Prováděcí nařízení rozlišuje jednotlivé kategorie porušení povinností, a to *nesoulad*, *významný nesoulad*, *závažný stupeň nesouladu* a *úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu*. Naproti tomu nařízení vlády o pravidlech podmíněnosti podle stěžovatele zavádí přísnější režim krácení či neposkytnutí dotace, než jaký předpokládá unijní právní úprava. Dle unijní legislativy je zamítnutí žádosti o dotaci samo o sobě zcela extrémním opatřením; v této souvislosti odkazuje na čl. 40 prováděcího nařízení, podle něhož je úmyslný nesoulad zpravidla sankcionován snížením platby o 20 %, a to pouze v roce, v němž je podpora žádána. V posuzovaném případě však správní orgány vycházely z § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, které pracuje s pojmy odlišnými od terminologie prováděcího nařízení. Městský soud konstatoval, že nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti rozlišuje tři stupně rozsahu, a to *nesoulad*, *vzájemný nesoulad* a *závažný stupeň nesouladu*. Vedle toho ale prováděcí nařízení zavádí zvláštní kategorii „*úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu*“, která je vyhrazena pro excesivní případy, například pro ekologické havárie. Stěžovatel proto nesouhlasí s městským soudem, že samotné trojí porušení povinností automaticky zakládá závěr o existenci *úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu*.

[13] Stěžovatel rovněž nesouhlasí se závěrem městského soudu ohledně povahy a přiměřenosti zásahu do jeho majetkové sféry. Odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14, podle něhož představuje pozastavení výplaty části dotace zásah do legitimního očekávání příjemce na nabytí majetku. Stěžovatel dovozuje, že k takovému zásahu může dojít i krácením dotace. V posuzované věci podle něj nebyl dodržen požadavek přiměřenosti krácení dotace; v této souvislosti poukazuje na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2018, č. j. 1 Afs 291/2017 - 33 (rozhodnutí tohoto soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), jehož závěry považuje za použitelné i na situace, kdy ke krácení dochází ještě před vyplacením podpory. Krácení dotace by podle stěžovatele mělo být uplatňováno pouze v nejzávažnějších případech porušení pravidel či za výjimečných okolností, jak to plyne z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 7. 2023, č. j. 1 Afs 209/2022 - 32. V každém případě je třeba hodnotit intenzitu porušení povinností ve vztahu k dopadům krácení do sféry žadatele. Krácení dotace nesmí být přepjatě formalistické ani nepřiměřené závažnosti porušení a účelu poskytované podpory. Stěžovatel zdůrazňuje, že unijní legislativa v případě úmyslného porušení podmínek předpokládá zpravidla korekci ve výši 20 %, nikoliv úplné neposkytnutí podpory, jak to učinily správní orgány v jeho případě. Městský soud se rovněž dostatečně nevypořádal s tvrzením žalobce, že nepřiznání dotace má pro něj likvidační dopady. U takto intenzivních zásahů je podle stěžovatele nezbytné zohlednit i jejich dopad na adresáta.

pokračování

Přestože účast na dotačních programech je formálně dobrovolná, pro zemědělce mají dotace zásadní význam a bez nich se jejich hospodaření dostává do ztráty.

[14] V poslední kasační námitce stěžovatel zpochybňuje závěr o prokázání úmyslné formy zavinění. Městský soud v rámci této námítky odkázal na svůj rozsudek č. j. 5 A 18/2023 - 53, s jehož závěry se ale stěžovatel neztotožňuje. Následně rozvedl argumentaci vymezující se proti rozhodnutí, jímž byla zamítnuta jeho žádost o jednotnou platbu za plochu pro rok 2021 z důvodu porušení tří podmínek vyplývajících z nařízení vlády pro podmínky podmíněnosti.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že vycházel z čl. 75 prováděcího nařízení. *Nesoulad mimořádného rozsahu* je zdokumentován v protokolu o kontrole provedené dne 23. 2. 2021, při které bylo zjištěno porušení podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu DZES 1a dle přílohy č. 2 bodu 1 písm. a) nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Toto porušení bylo hodnoceno jako úmyslné, v rozsahu a závažnosti převyšující hodnoty stanovené pro *velkou míru porušení* podle tabulky pro porušení podmínek standardu v příloze č. 4 bodu 1a téhož nařízení. Celkový rozsah porušení ve svém součtu výrazně převyšoval hodnoty možné míry porušení stanovených parametrů; stěžovatelův případ byl mimořádně závažný. Ustanovení § 4 odst. 2 a § 3 odst. 4 nařízení pro pravidla podmíněnosti přehledně ukazují, jak je odstupňováno hodnocení požadavků, a vylučují jakýkoli rozpor s čl. 75 prováděcího nařízení. Vnitrostátní nařízení nezprísňuje ani nerozšiřuje případy, kdy je uplatňována sankce dle čl. 75 prováděcího nařízení. Účel neposkytnutí (případně snížení) dotace je přitom kompenzační, nikoli sankční. Pokud jde o námitku proti spojení řízení, stěžovatel brojil pouze proti tomu, že o tom nebyl vyrozuměn; neuvedl, jaké konkrétní právo mělo být tímto postupem poškozeno. Žalovaný proto navrhl, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2 s. ř. s.

[17] Kasační stížnost není důvodná.

[18] Úvodem je třeba předeslat, že prakticky totožnou věcí po stránce skutkové i právní se Nejvyšší správní soud již zabýval v rozsudcích ze dne 3. 10. 2025, č. j. 9 As 259/2024 - 35, a ze dne 30. 9. 2025, č. j. 9 As 226/2024 - 43. V uvedených rozsudcích byl řešen identický okruh sporných otázek vymezených totožnými kasačními námitkami jako ve věci nyní projednávané. Na závěrech uvedených v rozsudcích devátého senátu kasační soud nehodlá ničeho měnit, proto z nich v dalším odůvodnění vychází a v podrobnostech na ně odkazuje.

[19] Před věcným posouzením projednávané věci je potřebné připomenout, že SZIF v roce 2021 zjistil, že stěžovatel porušil tři pravidla podmíněnosti podle nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, a to konkrétně požadavek DZES 1a (Ochranné nehnojené pásy o šíři 3 m), DZES 3a (Zacházení se závadnými látkami při ochraně vod) a požadavek PPH 1/6 (Udržování nehnojených pásů v šíři 3 m od břehové čáry povrchových vod). Porušení v případě všech tří požadavků bylo hodnoceno jako *úmyslné, ve velkém rozsahu, velké závažnosti* a jako *neodstranitelné*. Porušení podmínek mělo za následek 100% snížení požadované dotace. Proto SZIF zamítl stěžovatelovu žádost o jednotnou platbu na plochu

na zemědělskou půdu pro rok 2021. Stěžovatel pak žádal o tuto platbu i pro rok 2022. Tuto žádost SZIF zamítl podle čl. 75 prováděcího nařízení.

[20] Podle posledně zmíněného ustanovení se v případech *úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu, závažného nebo trvalého charakteru* příjemce kromě sankce uložené a vypočtené v souladu s čl. 40 nařízení č. 640/2014 vyloučí ze všech plateb uvedených v čl. 92 nařízení č. 1306/2013 pro následující kalendářní rok.

[21] Podle § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, SZIF neposkytne dotaci v případě hodnocení porušení kontrolovaného požadavku podle § 3 odst. 4 písm. d), a to ani v následujícím kalendářním roce. Podle § 3 odst. 1 téhož nařízení kontrolní orgán hodnotí porušení kontrolovaného požadavku na základě kritérií uvedených v příloze č. 3 nebo 4 k tomuto nařízení. Podle § 3 odst. 4 pak jako *velké porušení* hodnotí kontrolní orgán porušení a) v rozsahu středním, závažnosti velké a neodstranitelné, b) v rozsahu velkém, závažnosti střední a neodstranitelné, c) v rozsahu velkém, závažnosti velké a odstranitelné nebo d) v rozsahu velkém, závažnosti velké a neodstranitelné.

[22] Stěžovatel namítá, že správní orgány i městský soud měly v jeho případě aplikovat čl. 75 prováděcího nařízení a posoudit, zda došlo k *úmyslnému nesouladu mimořádného rozsahu*, či nikoli. Nemohly se spokojit s pouhým odkazem na § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti. Nejvyšší správní soud s tímto názorem souhlasí, nicméně správní orgány i městský soud posuzovaly, zda došlo k takovému jednání, které by odůvodňovalo aplikaci čl. 75 prováděcího nařízení.

[23] Žalovaný ve svém rozhodnutí nejprve odkázal právě na čl. 75 prováděcího nařízení. Uvedl, že nesoulad *mimořádného rozsahu, závažného nebo trvalého charakteru* je zdokumentován v protokolech o kontrole ze dne 23. 2. 2021. Dále popsal, že standard *DZES 1a* byl porušen (i) úmyslně a (ii) v rozsahu a závažnosti převyšující hodnoty stanovené pro míru porušení „*velká*“ podle hodnotící tabulky pro porušení podmínek standardu podle přílohy č. 4 bodu 1a nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, a to ve více případech (podrobněji viz odst. [22] odůvodnění rozsudku č. j. 9 As 259/2024 - 35). Toto zjištění pak bylo shodně hodnoceno i v rámci porušení povinných požadavků na hospodaření (PPH 1/6), tedy jako nejvyšší možné porušení v rámci každého jednotlivého kritéria. U porušení standardu *DZES 3a* žalovaný připomněl, že porušování podmínek na ochranu vod bylo zjištěno na více než dvou zdrojích znečištění, šlo o dlouhodobé a vědomé ukládání závadných látek v blízkosti vodních toků (vzdálenost uložených závadných látek od břehových čar potoků byla 5 m, zjištěny byly zbytky krmiv, kadáver, slamnatý hnůj a strouha vykopaná pro odtok hnojivky z těchto materiálů) v rozsahu a závažnosti převyšující hodnoty stanovené pro míru porušení *velkou*. Tyto skutkové závěry byly ostatně aprobovány Nejvyšším správním soudem v rozsudku č. j. 9 As 259/2024 - 35.

[24] Se stěžovatelem tedy nelze souhlasit v tom, že by správní orgány jeho případ neposuzovaly individuálně a optikou definovanou v prováděcím nařízení, a že by snad daný případ pouze formalisticky podřadily pod podzákonný právní předpis (§ 4 odst. 2 nařízení pro pravidla podmíněnosti). Jinými slovy, správní orgány se nespokojily s prostým odkazem na § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti a stěžovatelovu žádost nezamítly jen proto, že zjištěná porušení byla hodnocena jako *velká* podle § 3 odst. 4 písm. d) nařízení pro pravidla podmíněnosti. Podrobně popsaly skutková zjištění z provedené kontroly, která

pokračování

v jejich souhrnu hodnotily jako *úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu* podle čl. 75 prováděcího nařízení.

[25] Není proto třeba podrobněji se zabývat námitkou, podle které je vnitrostátní právní úprava (§ 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti) v rozporu s prováděcím nařízením, které je třeba aplikovat přednostně. Jak již bylo uvedeno, správní orgány (v souladu s pravidlem aplikační přednosti unijní úpravy) primárně vycházely právě ze znění čl. 75 prováděcího nařízení a ten na stěžovatelovu věc řádně aplikovaly. Současně je nutno zdůraznit, že § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti k provedení čl. 75 prováděcího nařízení stanoví, že v následujícím kalendářním roce nebude dotace poskytnuta v případě hodnocení porušení kontrolovaného požadavku podle § 3 odst. 4 písm. d). To popisuje situace, kdy je zjištěno maximální možné porušení všech sledovaných kritérií podle příloh č. 3 a 4 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti, tedy porušení *v rozsahu velkém, závažnosti velké a neodstranitelné*.

[26] Nejvyšší správní soud se shoduje s městským soudem a správními orgány v tom, že tento typ *velkého* porušení (tj. porušení v nejvyšších možných stupních sledovaných ukazatelů) bude zásadně odpovídat *úmyslnému nesouladu mimořádného rozsahu, závažného nebo trvalého charakteru* podle čl. 75 prováděcího nařízení, neboť z podstaty věci již žádné závažnější/významnější/mimořádné porušení pravidel podmíněnosti nelze zjistit. Vnitrostátní právní úprava obsažená v § 4 odst. 2 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti tak není *prima facie* v rozporu s unijním předpisem (čl. 75 prováděcího nařízení). Naopak, prostřednictvím odstupňování hodnocení porušení kontrolovaných požadavků podle aktů a podle standardů v přílohách č. 3 a 4 nařízení vlády pro pravidla podmíněnosti dle jednotlivých sledovaných kritérií (závažnost, rozsah, trvání a opakovanost) a míry jejich porušení (malé, střední, velké a odstranitelné/neodstranitelné) plně vyhovuje požadavku vyjádřenému v recitálu 88 prováděcího nařízení, aby snížení a vyloučení dotací byla odstupňována podle závažnosti nesouladu (a aby současně zahrnovala i úplné vyloučení příjemce ze všech plateb uvedených v čl. 92 nařízení č. 1306/2013 v následujícím kalendářním roce).

[27] Vnitrostátní právní úprava pak v tomto ohledu reaguje i na požadavek unijního zákonodárce vyjádřený v čl. 65 prováděcího nařízení, aby členské státy vytvořily systém, který zaručí účinnou kontrolu dodržování podmíněnosti a aby stanovil mj. kontrolní zprávy, ve kterých je uveden každý zjištěný nesoulad, včetně zhodnocení jeho závažnosti, rozsahu, trvání a opakovanosti.

[28] S ohledem na výše uvedené proto neobstojí tvrzení stěžovatele, že je vnitrostátní právní úprava vůči žadatelům o zemědělské dotace v České republice diskriminační, respektive že nepřiměřeně rozšiřuje případy kompletního vyloučení z dotací i na případy méně závažných porušení pravidel podmíněnosti. Vnitrostátní úprava vyloučení pro další kalendářní rok výslovně spojuje jen s porušením sledovaných kritérií v nejvyšších možných stupních, ačkoli si lze představit, že i porušení nižší intenzity u jednotlivých kritérií může vést k závěru o úmyslném nesouladu mimořádného rozsahu.

[29] Poukazuje-li stěžovatel na čl. 40 nařízení č. 640/2014, ten se týká pravidel pro snížení dotace na základě zjištěného úmyslného nesouladu v daném kalendářním roce a byl aplikován v případě roku 2021. Pro nyní projednávanou věc tak není podstatný.

[30] Tvzení, podle kterého „nelze přijmout argumentaci městského soudu, že trojí porušení je automaticky důvodem pro závěr o existenci mimořádného rozsahu“, není řádnou kasační námitkou. Nijak totiž nereaguje na závěry městského soudu obsažené zejména v odst. 43 až 49 a dále v odst. 53 až 57 odůvodnění napadeného rozsudku. Zde městský soud shrnul skutková zjištění správních orgánů a uzavřel, že se stěžovatel dopustil (i) trojího úmyslného porušení pravidel podmíněnosti, (ii) porušení jednotlivých podmínek bylo hodnoceno v nejvyšších možných stupních, (iii) dopad na ochranu životního prostředí, vodních toků, úrodných niv a břehových porostů a povrchových a podzemních vod byl mimořádný a (iv) stěžovatelovo jednání úmyslné. Není tedy pravdou, že by městský soud apodikticky ztotožnil samotné trojí porušení pravidel podmíněnosti s naplněním pojmu *úmyslného nesouladu mimořádného rozsahu* dle čl. 75 prováděcího nařízení.

[31] Stěžovatel se neztotožňuje též se závěrem městského soudu o povaze „sankce“ a o její výši. Cituje závěry judikatury, z nichž dovozuje, že zkrácením dotace může dojít k zásahu do vlastnického práva, že se právní úprava vyplácení dotací má řídit zásadou přiměřenosti a ke krácení by mělo dojít pouze v těch nejzávažnějších případech či při zvláštních okolnostech, a nemělo by přitom být postupováno přepjatě formalisticky. Tato argumentace je však zcela obecná a nijak nereaguje na vypořádání příslušné žalobní námitky v odst. 59 až 61 odůvodnění napadeného rozsudku. Není z ní zřejmé, v jakém ohledu městský soud uvedeným požadavkům při tomto vypořádání nedostál. Nejvyšší správní soud se proto na základě takto obecných tvrzení nemůže zákonností závěrů městského soudu zabývat.

[32] Namítá-li stěžovatel, že městský soud nevzal potaz, že nepřiznání dotace je pro něj likvidační, lze k tomu uvést, že tvrzení ohledně likvidačního dopadu snížení dotace ve výši 100 % uplatnil v žalobě ve zcela obecné rovině (jako prosté tvrzení). Nedoprovodil jej žádnými konkrétními tvrzeními ohledně své majetkové situace (to neučinil ani ve správním řízení). Nebylo proto úkolem městského soudu, aby se tímto tvrzením podrobněji zabýval a sám aktivně majetkové poměry stěžovatele zjišťoval. Pro vypořádání daného tvrzení plně postačují úvahy městského soudu, který vysvětlil, že snížení dotace není sankcí, neuplatní se zde tedy zásady správního trestání, a poukázal na to, že zjistí-li správní orgány úmyslný nesoulad mimořádného rozsahu, nemohou s ohledem na čl. 75 prováděcího nařízení postupovat jinak, než žadatele vyloučit ze všech plateb uvedených v čl. 92 nařízení č. 1306/2013 i v následujícím roce.

[33] Stěžovatel se také neztotožňuje s rozsudkem městského soudu č. j. 5 A 18/2023 - 53 (na jehož závěry městský soud v nyní projednávané věci odkázal při vypořádání zcela obecné žalobní námitky neprokázání úmyslné formy zavinění). Následně pak doslovně cituje kasační stížnosti proti rozsudku č. j. 5 A 18/2023 - 53 a proti rozsudku č. j. 17 A 2/2024 - 39. Tuto citaci však nelze v nyní projednávané věci považovat za přípustnou kasační námitku, neboť nijak nemíří proti důvodům nyní napadeného rozsudku. Byť spolu obě řízení o žádostech o jednotnou platbu na plochu za rok 2021 a 2022 úzce souvisí (skutková zjištění učiněná v roce 2021 byla podkladem pro zamítnutí žádosti i v roce 2022), předmět obou řízení a zejména důvody, pro které byly obě žádosti zamítnuty, jsou odlišné. Nadto nelze pominout, že v kasační stížnosti proti rozsudku č. j. 5 A 18/2023 - 53 stěžovatel žádné námitky proti závěrům ohledně úmyslné formy zavinění v případě jednotlivých porušení pravidel podmíněnosti neuplatnil. I v tomto ohledu se tak stěžovatelova argumentace (nadto odkazem na kasační stížnost podanou v jiné jeho

pokračování

věci proti jinému rozsudku městského soudu) míjí s odůvodněním nyní přezkoumávaného rozsudku městského soudu. Pouze pro úplnost pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatelovu kasační stížnost proti rozsudku městského soudu č. j. 5 A 18/2023 - 53 zamítl rozsudkem ze dne 30. 9. 2025, č. j. 9 As 226/2024 - 43; stejně tak učinil v případě kasační stížnosti proti rozsudku č. j. 17 A 2/2024 - 39, která byla zamítnuta rozsudkem zdejšího soudu ze dne 3. 10. 2025, č. j. 9 As 259/2024 - 35.

[34] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani poslední kasační námitce, v níž stěžovatel brojil proti postupu žalovaného, který podle § 140 správního řádu spojil čtyři správní řízení do jediného. Krajský soud v této souvislosti správně uvedl, že stěžovatel měl být o tomto procesním úkonu správního orgánu vyrozuměn; nebylo však zjištěno, že by mu v důsledku tohoto postupu vznikla jakákoli újma. Stěžovatel ostatně žádné konkrétní negativní dopady tohoto postupu do možnosti řádného uplatňování jeho procesních práv neuvedl ani v žalobě, ani v kasační stížnosti.

[35] Namítá-li stěžovatel v této souvislosti, že nebyl řádně vyrozuměn dle § 36 odst. 3 správního řádu, Nejvyšší správní soud z obsahu žaloby zjistil, že stěžovatel v ní tuto námitku neuplatnil, ačkoli mu v tom evidentně nic nebránilo. Jedná se proto o zcela novou argumentaci, která je podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná. Nadto stěžovatel ani v kasační stížnosti neuvedl, jakým způsobem mělo porušení zmiňovaného ustanovení zasáhnout do jeho práv, ani jaké konkrétní procesní kroky v případě řádného vyrozumění hodlal učinit.

[36] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že nebyl naplněn žádný z kasačních důvodů dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Kasační stížnost proto za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. zamítl.

[37] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu nenáleží. Žalovaný byl ve věci úspěšný, nevznikly mu však náklady přesahující běžný rámec jeho úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 19. června 2026

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu